

Zuurstofconfetti

Van Elma van Haren verschenen eerder bij De Harmonie:

De reis naar het welkom geheten

De Wankel

Het schuinvallend oog

Grondstewardess

De Wiedeweerga

Eskimoteren

Het Krakkemik

Zacht gat in broekzak

Flitsleente

Likmevestje

Walsen (verhalen)

Mevrouw Ovo (roman)

Elma
van Haren
Zuurstofconfetti

Uitgeverij De Harmonie Amsterdam

Nu

*Het heden is een mispelachtig soort,
grensgeval tussen fruit en groente.
Iets met een grote pit erin,
wat flauws en vlezig, dat om zout
en peper vraagt, een beetje mayonaise.
Het lispelt overspeligheid en beter
daar confituur van maken
dan vers te consumeren,
want het vult de mond vervolgens
met zijn zilte vergankelijkheid.
Het heden dat geslepen
een voortdurend
zachtblauw gebutste
afdruk van het zelf gebiedt,
zodat je vanzelf gaat staan wuiven
met de felgekleurde wimpel
van het 'ik'.*

Bloemistengrond

DORST

Over de drempel, de haspel de klos,
nooit gekocht, nooit gevonden,
maar vergaard met een vals hart,
een klosje wit garen voor witte gordijnen.

Door de kamer, de kelder de koelte
van het gezicht gewist, achter de bries,
onder ons gebleven en gezwegen dit grijze,
dit klosje grijs garen voor je zondagse pak.

Onder de grond, de gondel de grendel,
weggeschoven voor de kus van de Judas,
das om de nek ongebreidelde heisa, met een
rood klosje garen je mond gestopt als een sok.

Binnen de touwen, de tong en de tranen,
gedroogde zilvervisjes onder de rots,
rollen de klos rond, zout in je wonde,
warmte een hittebestendige grap –

Alles onderweg de pas afgesneden,
aanplant vertrapt, broedsel het nest uit,
karrenspoor hard, een korst op de aarde.
Oranje tegen de felblauwe hemel en
van duister gesponnen
garen het zwart,
bivakmuts,
woedende bloedklos,

de klok slaat, het hart slaat,
één houw
en het hoofd ligt eraf.

VRUCHTBAARHEID

I

Deze streek is heel dun bevolkt.
Overal ter wereld betekent een roodroze maan
 ‘honeymoon’,
maar hier heeft het maanrood
over ieders gedachten een donkere voile gelegd!
Het is traditie:
 in de huwelijksnacht ligt er
 een blauwe hamer tussen het bruidspaar.
Het komt erg nauw.
 De balans in
 bloeiende aarde.

II

Deze streek is berucht om zijn keuken.
De mekkerende Grimmelkop, de elektrisch zoemende
 krekels, delicatesses, een pan vol
krokant gebakken zwartgalligheid.
Iedere hap maakt dorstig en elke slok vraagt om meer.
Tuin, chili, kidney. Wie bonen zaait zal bonen oogsten.
Bonen zijn geen bloemen, maar hier
 bloeien hemden rozig open
 als er blauwe in worden uitgestrooid.
 Een lijf is dankbare klei.

III

In deze streek schrijft poëzie de wet voor,
's ochtends liggen de velden bevroren.
Wat dauw is voor de rozen, is rijp voor de hersenen.
Het maakt de weg vrij voor kraakheldere gedachten.
Maar pas op, doseer! Soms gaat dat bloeden!
De enige dichter die hier de dienst uitmaakt,
kan zich niet meer bewegen.
Dichten is een slopend proces van mummelen
met een verdronken slak in de mond.
De wetten raken verouderd, de poëzie
plant zich te moeizaam voort.

IV

De taal weerspiegelt het denkdialect van deze streek.
Slome o- en a-glijers, piekende t's, introverte m's.
Er wordt met veel spuugbelletjes ge-uh-hud.
Probeer die bochten te nemen zonder dat de planken kraken.
Beweeg je behoedzaam over hun tapijten en mors achteloos
met de cake voor de honden in je kielzog.
Loop onaangedaan tussen de uitgestalde verordeningen
en proef de klanken op je tong. Vezelig, rins!
Neem een keukenweegschaal mee.

Ga voor conversatie naar de calamiteitenhalte.
Daar staat de hele bevolking halsreikend
te wachten op nieuwe gedichten.
Het ziet er blauw van de rook.
Niemand zal gek van je opkijken,
nieuwsgierigheid is een zwaktebod.
Lieg over de waarheid en bloos erop los,
daar wordt iedereen vrolijk van.

Bovenwindse buitelingen

over de bleke avond.

Als je je oor op de akkerrand te luisteren legt,
hoor je ronkende papavers, geeuwende vergeet-me-niet,
de soezerige bermbekleders van het volgende jaar.

Alle kleur is ondergedoken.

Alleen in potten een paar koppige doorbloeiërs.

Pruimen geplukt, groentebedden eerlijk, ontvankelijk.

De vorst mag komen raggen over parasolzwam en pimpernel.

Rammenas gloeit langzaam op. Onlangs

is de dichter gestorven en heeft men hem

op hoop van zegen begraven in

bloemistengrond.

I

Het weer is luw, vol duizelingen
gepaard aan luwte.
Kinderen worden op ouderlijke schouders
gehesen voor een lesje *Overzicht*, maar ik
ben opgegroeid zonder en dan ook nog

willekeurig ergens.

Tot op heden bezig daarvan weg zien te komen.
Vanonder de gestaagheid vandaan,
het toeval, het lot. Eronderdoor
graven desnoods!

Door het riool en dan naar buiten breken.
Vol blauwe plekken, vanwege het verhaal
laten kruipen waar het niet gaan kan.
Al weet ik nooit op welke schaal (van één tot tien)
dat drama aanspoelt in mijn hoofd,
in welke verhouding hoofdzaak/bijzaak en
welk item door zal buigen
onder de zwaartekracht.

Zak ik door de mat bij de voordeur de kelder in?
Zal ik dan, zolang ik handen heb, applaudisseren?
In een Escaperoom los ik het vraagstuk
een twee drie op,
mijn eigen raadsels blijven blaffend

onveranderlijk dagelijks.

Hoezo dat meisje met haar Pools gezicht?
In een geel uniform brengt ze koffie.
Vlechten rond het hoofd, Iers besproet,
ratelt Spaans, knikt koel Nederlands.

Ik kijk hoe ze weg cadanst in haar eierkoekgeel,
haar kipkerriesalade-, kentekenplaatkleur en
denk,

wellicht zó...?

Bestaan op bananenmilkshake-achtige wijze,
wijder en warmer zijn,
een voller, romiger verhaal.

II

Gisteren was al langer dan vorige dagen
en vandaag lijkt nog dieper.

Veel te kort geslapen vanwege
een aanwakkerend verlangen dat halfweg
bleef hangen in koele contouren,
de witte lupine gelijk

(familie van de van nature sterke paarse
en stralend, veel geuriger,
maar heel fragiel en snel verwelkt).

Bij honderden groeien ze in het park
onder de struiken en houden zich
zorgvuldig uit de zon.

Ook een vrouw zoekt een plek in de schaduw,
maar overal is de schaduw bezet.

Dan trekt ze plots haar kleren uit
en vleit zich midden op het blakerende gras.

Ik kijk toe, hoe op haar schouders
roze cirkels verschijnen,

blozend radijs.

Onder de huid borrelt frambozenlimonade.

Later op de dag zal iemand daar van drinken
en de brand met koele lippen bedaren.